

Position paper Kinderombudsman - Kies voor het kind

Zeven uitgangspunten voor een effectieve jeugdzorg

Tien jaar inbreng Kinderombudsman op het 'dossier' jeugdzorg

In de tien jaar dat Margrite Kalverboer Kinderombudsman is, is haar inbreng over wetgeving, beleid en uitvoering van de jeugdzorg vanuit het instituut altijd constant geweest: de jeugdzorg is al jaren vastgelopen. Alle goede bedoelingen ten spijt hebben hervormingen van het stelsel veel te weinig verbetering gebracht in het dagelijks leven van kinderen, jongeren en gezinnen.

Wat moet er gebeuren?

De rechten en daarmee het welzijn en de ontwikkeling van het kind moeten het onvoorwaardelijke vertrekpunt zijn van ieder besluit over de jeugdzorg. Kinderen hebben gelijke kansen en hebben invloed op besluiten in hun leven. En daarmee ook op de vormgeving van wet- regelgeving en beleid. Dat lijkt evident, maar dat blijkt in de praktijk niet het geval te zijn; tot nu toe hebben de mogelijkheden en onmogelijkheden van het systeem altijd centraal en vooropgestaan.

Oproep van de Kinderombudsman aan u als volksvertegenwoordiger

Maak de rechten van het kind tot het absolute vertrekpunt van het jeugdzorgbeleid. Kinderen die te maken krijgen met jeugdzorg kunnen geen uitstel dragen. Kinderen hebben recht op welzijn en ontwikkeling en perspectief, veiligheid, passende en tijdige en integrale hulp, inspraak en effectieve rechtsbescherming. Dit geldt voor álle kinderen, overall in (Caribisch) Nederland. Die rechten zijn geen beleidsopties en mogen nooit afhankelijk worden gemaakt van de toevallige beschikbaarheid van capaciteit, financiering, aanbestedingsprocedures of bestuurlijke overeenstemming.

Deze position paper bevat zeven samenhangende uitgangspunten die samen het morele en juridische kompas vormen voor keuzes over wetgeving, beleid, financiering, toezicht en uitvoering.

Inleiding: tijd voor een fundamentele koerswijziging

De Nederlandse jeugdzorg kenmerkt zich al zeker tien jaar door een patroon van wat de Algemene Rekenkamer typeerde als 'georganiseerde onmacht'. Ondanks hervormingen, nieuwe wettelijke kaders en de inzet van vele professionals, blijven kinderen en gezinnen vastlopen in wachtlijsten, versnipperde verantwoordelijkheden en onvoldoende passende hulp. Rechten van kinderen en hun ouders worden stelselmatig geschonden.

De kern van het probleem is niet een gebrek aan goede bedoelingen. Rechten, zoals onder andere die op veiligheid, welzijn en ontwikkeling en participatie van kinderen zijn in de praktijk nog te vaak ondergeschikt aan financiële kaders, stelselbeheersbaarheid en organisatorische belangen.

De Kinderombudsman heeft de afgelopen tien jaar rapporten, brieven en adviezen uitgebracht over de jeugdzorg. Daaruit komt steeds hetzelfde beeld naar voren: het stelsel is onvoldoende in staat om kinderen tijdig, passend en veilig te ondersteunen. Stelselwijzigingen hebben nog onvoldoende geleid tot merkbare verbetering in het dagelijks leven van kinderen, jongeren en

gezinnen. Met als effect dat zeker de kinderen in de meest kwetsbare situaties door jeugdzorg meer schade dan baat ervaren.

Daarom formuleert de Kinderombudsman zeven uitgangspunten die mits goed en in samenhang geïmplementeerd tot een betere kwaliteit van jeugdzorg zullen leiden. Zij vormen het morele en juridische kompas voor keuzes over wetgeving, beleid, financiering, toezicht en uitvoering. De centrale boodschap is helder: de rechten en daarmee de belangen en het ontwikkelingsperspectief van het kind moeten het onvoorwaardelijke vertrekpunt zijn van ieder besluit over de jeugdzorg. Kinderen hebben hier inspraak in en ieder kind heeft gelijke kansen op goede jeugdzorg.

Uitgangspunt 1: Kinderrechten als harde toetssteen

Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) biedt het juridisch kader voor de jeugdzorg. Artikel 3 IVRK bepaalt dat het belang van het kind een eerste overweging moet vormen bij alle maatregelen die kinderen betreffen. Dit belang mag niet worden gereduceerd tot één afwegingsfactor naast financiële, organisatorische of bestuurlijke belangen. Het is een norm waaraan wetgeving, beleid en uitvoering moeten worden getoetst. Toch is dit niet wat we in Nederland zien.

Omdat de infrastructuur voor de implementatie van kinderrechten ontbreekt, zijn belangen van kinderen en hun perspectief op welzijn en ontwikkeling heel vaak ondergeschikt in wetgeving, beleid en uitvoering. Een zorgelijke indicatie hiervan zien we ook in de daling van Nederland op de KidsRights Index. Nederland scoort laag op de indicator *Enabling Environment for Children's Rights*, die ziet op de aanwezigheid van een infrastructuur voor de implementatie van kinderrechten.

Artikel 3, derde lid, IVRK verplicht staten erop toe te zien dat instellingen, diensten en voorzieningen voor kinderen voldoen aan normen voor veiligheid, gezondheid, personele bezetting en deskundig toezicht. Deze verplichting vormt een juridische ondergrens voor politieke en financiële besluiten. Bezuinigingen, capaciteitsreducties of beleidswijzigingen die veiligheid en kwaliteit structureel ondergraven, kunnen leiden tot schendingen van kinderrechten.

De staat moet onder meer zorgen voor:

- veilige en kwalitatief verantwoorde voorzieningen voor kinderen (artikel 3 IVRK);
- bescherming tegen geweld, mishandeling en verwaarlozing (artikel 19 IVRK);
- bijzondere bescherming en bijstand voor kinderen die niet thuis kunnen opgroeien (artikel 20 IVRK);
- menselijke behandeling, rechtsbijstand en effectieve rechtsbescherming voor kinderen die van hun vrijheid zijn beroofd (artikel 37 IVRK).

Deze rechten kunnen alleen effectief worden gewaarborgd wanneer kinderen en jongeren invloed hebben op beslissingen die hen raken, zoals artikel 12 IVRK vereist.

Standpunt

De Kinderombudsman roept de Tweede Kamer op het IVRK als inhoudelijke en juridische basis te hanteren bij ieder besluit over jeugdzorg. Bij iedere wetswijziging, beleidskeuze en stelselherziening moet vooraf duidelijk zijn welke gevolgen een besluit heeft voor kinderen, welke kinderrechten worden geraakt, hoe negatieve gevolgen worden voorkomen en hoe kinderen en jongeren zijn betrokken. De **Kinderrechtentoets** moet een vast onderdeel zijn van

de beleids- en wetgevingscyclus, overeenkomstig de aangenomen motie van VOLT over het standaard toepassen van de Kinderrechtentoets bij wetsvoorstellen over jeugdzorg (36.546, I).

Uitgangspunt 2: Betekenisvolle participatie als afdwingbare norm

"Ik kan me niet herinneren dat mij ooit iets echt gevraagd is. Meestal kreeg ik gewoon een mededeling." — jongere (in het rapport "Participatie vanaf de zijlijn", 2014)

Kinderen worden nog te vaak besproken in plaats van gehoord. Hun mening wordt soms verzameld, maar niet zichtbaar betrokken bij besluiten over hulp, verblijf, behandeling of veiligheid. Participatie is geen gunst of administratief vinkje, maar voor kinderen een manier om invloed te hebben op besluiten in hun leven. Artikel 12 IVRK geeft ieder kind dat in staat is een eigen mening te vormen het recht die mening vrijelijk te uiten in alle aangelegenheden die het betreffen. Aan die mening moet passend belang worden gehecht, rekening houdend met leeftijd en ontwikkeling.

De Kinderombudsman pleit ervoor het Lundy-model als norm en uitgangspunt voor betekenisvolle participatie te hanteren. Dit model is internationaal erkend in relatie tot het realiseren van kinderrechten. Dit model kent vier voorwaarden:

- Stem: kinderen en jongeren krijgen gelegenheid hun mening te geven;
- Ruimte: zij krijgen toegang tot een veilige en inclusieve omgeving;
- Publiek: hun mening wordt gehoord door degenen die beslissingen nemen;
- Invloed: zichtbaar wordt gemaakt dat hun mening is meegewogen en hoe dit is gedaan.

Voor de voorwaarde *invloed* ontbreekt nog vaak als kinderen bij besluiten betrokken worden. Zo weten we dat wanneer kinderen wel worden gehoord maar geen verschil ervaren, er frustratie, wantrouwen en cynisme ontstaat. Participatie wordt dan symbolisch, terwijl zij juist tot betere en passender hulp moet leiden. Kinderen moeten zich bovendien kunnen uitspreken zonder angst voor negatieve gevolgen.

Standpunt

De Kinderombudsman roept de Tweede Kamer op betekenisvolle participatie als afdwingbare norm te verankeren in beleid, wetgeving en toezicht. Instellingen en professionals moeten kunnen aantonen hoe kinderen hun mening konden geven, of zij zich veilig voelden, wie hen heeft gehoord, hoe hun mening is meegewogen en waarom daar eventueel van is afgeweken.

Uitgangspunt 3: Tijdige toegang tot passende hulp en veiligheid

Een kind mag niet afhankelijk zijn van toevallige beschikbaarheid van hulp. Toch worden kinderen en gezinnen nog regelmatig verwezen naar hulp die beschikbaar is, in plaats van hulp die passend en noodzakelijk is. Daarnaast zijn er grote gemeentelijke verschillen in kwaliteit en beschikbaarheid van passende hulp. Niet-passende hulp schaadt kinderen en gezinnen wel degelijk.

Wachlijsten in de gespecialiseerde jeugdhulp en jeugd-GGZ vergroten risico's. Problemen escaleren, gezinnen raken uitgeput en kinderen verblijven langer in onveilige of instabiele situaties. Systeemveranderingen mogen nooit leiden tot een (tijdelijk) vacuüm in de bescherming en stimulering van kinderen.

De thuiszittersproblematiek is één van de directe gevolgen van dit gebrek aan tijdige en passende jeugdhulp. Wanneer kinderen niet tijdig de juiste ondersteuning krijgen, lopen zij vaak vast in het onderwijssysteem. Kinderen die thuis problemen hebben, verliezen school als veilige

plek. Schotten tussen financiering van onderwijs en zorg, onduidelijkheid over verantwoordelijkheden en een gebrek aan vroegsignalering dragen hieraan bij.

Een veilig en effectief stelsel vereist:

- systematische en deskundige risico-inschatting;
- een gezamenlijk veiligheidsbeeld van alle betrokken partijen;
- doorzettingsmacht bij bestuurlijke of organisatorische impasses;
- continuïteit totdat veiligheid en passende ondersteuning zijn geborgd;
- hulp die aansluit bij problemen, behoeften en leefomgeving van kind en gezin.

Standpunt

De Kinderombudsman roept op tot substantiële investeringen in vroege, integrale diagnostiek (triage) en ondersteuning, gericht op het kind én de gezins- en leefomgeving. Uithuisplaatsing moet zoveel mogelijk worden voorkomen door tijdig beschikbare, gespecialiseerde en intensieve ambulante hulp. Wanneer een uithuisplaatsing toch noodzakelijk is, moet deze gepaard gaan met perspectief, continuïteit en herstel van veiligheid en gezinsrelaties. En moet deze altijd aantoonbaar in het ontwikkelingsbelang zijn van het kind.

Daarnaast roept de Kinderombudsman op om jeugdzorg en onderwijs beter te verbinden. Het voorkomen van thuiszitters vraagt om een naadloze samenwerking tussen professionals werkzaam in het onderwijs en in de jeugdhulp, zonder financiële, bestuurlijke of praktische schotten. Alleen zo kan vroeg signalering leiden tot tijdige, passende hulp en preventie van uitval.

Uitgangspunt 4: Kwaliteit en veiligheid in de residentiële jeugdzorg

“Maar wat ik heel erg gemist heb binnen de jeugdzorg, is eigenlijk de nabijheid en betrokkenheid van de begeleiding.” — jongere (in het rapport 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet', 2026)

De kwaliteit en veiligheid van residentiële en gesloten jeugdzorg staan onder druk. Personeelstekorten, hoog verloop, beperkte doorstroommogelijkheden en tekortschietend toezicht bemoeilijken stabiele en deskundige begeleiding. Ook in de samenwerking tussen politie, Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming, gecertificeerde instellingen en aanbieders ontstaan risico's door gebrekkige informatie-uitwisseling, onduidelijke verantwoordelijkheden en onvoldoende regie.

De afbouw van gesloten jeugdzorg is een belangrijk doel. Kinderen mogen niet verdergaand in hun vrijheid worden beperkt dan strikt noodzakelijk en proportioneel. Een snelle afbouw zonder voldoende kleinschalige, regionale en kwalitatief goede alternatieven creëert echter nieuwe risico's en misstanden.

Standpunt

De Kinderombudsman ondersteunt de beweging naar minder gesloten jeugdzorg, maar afbouw is alleen verantwoord wanneer passende alternatieven daadwerkelijk beschikbaar zijn, de kwaliteit en veiligheid daarvan onafhankelijk worden getoetst, regionale regie is geregeld, kinderen niet tussen voorzieningen verdwijnen en professionals voldoende deskundigheid, tijd en continuïteit hebben. De norm is niet: minder plaatsen tegen elke prijs. De norm is: minder vrijheidsbeperking, meer passende hulp en betere bescherming van kinderrechten.

Uitgangspunt 5: Drempelloze rechtsbescherming

“De medewerkers staan voor je gevoel boven je. Er is een veel te groot hiërarchisch verschil. Je bent maar een kind, en dan durf je dat gewoon niet. Je kunt ook niet van een kind verwachten dat het dingen aangeeft.” — jongere (in het rapport 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet', 2026)

Kinderen en jongeren in residentiële voorzieningen, waaronder ook gezinshuizen en pleeggezinnen, ervaren nog te vaak hoge drempels bij het melden van zorgen, het indienen van klachten of het zoeken van hulp. Klachtprocedures zijn te vaak ingewikkeld, formeel en traag. Bovendien voelen jongeren zich niet altijd vrij om zich uit te spreken uit angst voor repercussies of omdat zij onvoldoende vertrouwen hebben in de onafhankelijkheid van de procedure.

“Een klacht klinkt soms een beetje als een gek woord, omdat het over mijn leven gaat... Waar klaag je nou over? Over het feit dat je niet gezien wordt? En dat behelst 24 uur lang, zeven dagen per week.” — jongere (in het rapport 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet', 2026)

Rechtsbescherming moet daarom niet pas beginnen wanneer een formele klacht is ingediend. Zij moet dagelijks zichtbaar zijn in de manier waarop instellingen, gezinshuizen en pleeggezinnen omgaan met signalen, kritiek en tegenspraak.

“Ik wil er het liefst samen uitkomen, maar niet als de groepsleiding niet wil toegeven als ze iets fout hebben gedaan. Ik wil niet omgekocht worden, ik wil dat er serieus naar mijn zaak wordt gekeken.” — jongere (in het rapport 'Neem mijn klacht serieus', 2016)

Standpunt

De Kinderombudsman roept instellingen en overheden op te zorgen voor een veilig pedagogisch klimaat, laagdrempelige en kindvriendelijke klachtprocedures, snelle opvolging van signalen, onafhankelijke ondersteuning en vertrouwenspersonen, begrijpelijke informatie over rechten en een lerende cultuur waarin klachten tot verbetering leiden. Vertrouwenspersonen moeten herkenbaar, bereikbaar en daadwerkelijk onafhankelijk zijn.

Uitgangspunt 6: Geen abrupte breuk bij 18 jaar

“Toen ik 18 jaar zou worden, zeiden ze: 'Het geld houdt op, dus zoek maar een huis.' (...) Dat is heel stressvol, ze zeggen gewoon: 'Je wordt niet meer verlengd.' (...) Dan word je aan je lot over gelaten.” — jongere (in het rapport 'Participatie vanaf de zijlijn', 2024)

De wettelijke grens van achttien jaar leidt voor veel jongeren tot een abrupte overgang. Hulp, begeleiding en huisvesting stoppen of veranderen terwijl wonen, inkomen, onderwijs, werk, gezondheid en een sociaal netwerk nog onvoldoende zijn geregeld.

Voor jongeren die in de jeugdzorg of residentiële zorg hebben verbleven, kan deze overgang bijzonder ingrijpend zijn. Zelfstandigheid ontstaat niet automatisch op de dag dat iemand achttien wordt. Een formele leeftijdsgrens mag daarom niet bepalend zijn voor het beëindigen van noodzakelijke ondersteuning.

“Ga niet pas met me praten als ik 17 jaar ben, maar al veel eerder. En luister naar mij en naar andere kinderen, vraag wat we willen en wat er nodig is om dat te gaan regelen.” — jongere (in het rapport 'Op de drempel van 18 jaar: alleen verder?', 2021)

Vanuit kinderrechtenperspectief mag ondersteuning pas worden afgebouwd wanneer minimaal de Big 5 duurzaam is geregeld:

- steunende personen en een stabiel sociaal netwerk;
- veilige en passende huisvesting;
- onderwijs, opleiding of werk;
- een toereikend en stabiel inkomen;
- lichamelijk en psychisch welzijn.

Deze voorwaarden moeten samen met de jongere worden beoordeeld, met ruimte voor terugval, verlenging en maatwerk.

Standpunt

De Kinderombudsman roept de Tweede Kamer op achttien jaar niet langer als automatische einddatum van jeugdzorg te hanteren. De continuïteit van ondersteuning moet worden bepaald door ontwikkeling, veiligheid en behoeften. Overgangen naar volwassenenzorg, maatschappelijke opvang, onderwijs en werk moeten tijdig en gezamenlijk worden voorbereid.

Uitgangspunt 7: Van onmacht naar uitvoering

De afgelopen tien jaar is gewerkt aan vele rapporten, de hervormingsagenda en het toekomstscenario. Toch is verbetering op de werkvloer en in het dagelijks leven van kinderen onvoldoende gerealiseerd en daarmee onvoldoende zichtbaar. Nieuwe plannen mogen niet opnieuw leiden tot uitstel van verantwoordelijkheid. Kinderen kunnen niet wachten op een volgend toekomstscenario of een hervormingsagenda.

Standpunt

De Kinderombudsman roept de Tweede Kamer op om in plaats van voornamelijk te sturen op nieuwe stelselwijzigingen, concrete en toetsbare verbeteringen af te dwingen:

- belang van het kind en diens recht op welzijn en ontwikkeling staat hierbij altijd voorop
- heldere verantwoordelijkheden en regie;
- ruimte voor professionals om maatwerk te bieden;
- betrouwbare informatie en gegevensuitwisseling;
- bindende termijnen voor toegang tot passende hulp;
- onafhankelijke monitoring van effecten op kinderen;
- voldoende en structurele financiering;
- publieke verantwoording over uitvoering en resultaten.

Tot slot: oproep aan de Tweede Kamer

De zeven uitgangspunten zijn onlosmakelijk verbonden en gebaseerd op het IVRK. De Kinderombudsman roept de Tweede Kamer daarom op om die uitgangspunten en dus het IVRK te hanteren, de verplichte Kinderrechtentoets in te voeren, betekenisvolle participatie te verankeren, tijdige passende hulp te garanderen, de afbouw van gesloten jeugdzorg zorgvuldig uit te voeren, drempelloze rechtsbescherming te waarborgen, ondersteuning na het achttiende jaar op behoeften te baseren en direct uitvoerbare verbeteringen af te dwingen. Hierbij dient de Tweede Kamer een integrale blik te hanteren waarbij alleen dat wat binnen de jeugdzorg moet worden opgelost, daar wordt opgelost.

De jeugdzorg kan geen nieuw uitstel dulden. Kinderen hebben recht op een gelijke positie in de realisatie van hun kinderrecht. Onder andere hun recht op veiligheid, welzijn en ontwikkeling, passende hulp, inspraak en effectieve rechtsbescherming. Dat geldt voor ieder kind. Kies voor een jeugdzorg die kinderen daadwerkelijk ziet, beschermt, versterkt en hun belangen altijd vooropstelt.

Bijlage 1: Kinderrechtenkader

Dat kinderen recht hebben op jeugdhulp staat in de wet. Daarin staat dat overheid moet zorgen voor jeugdhulp en dat zij die zorg ook moet betalen. Het recht op jeugdhulp staat ook in het Kinderrechtenverdrag. Daarin staan verschillende artikelen die rechtstreeks met jeugdhulp te maken hebben:

- De rechten in het Kinderrechtenverdrag gelden voor ieder kind ([artikel 2](#)). Daar is geen uitzondering op. Dus waar een kind ook woont in Nederland of Caraïbisch Nederland, het heeft recht op passende jeugdhulp dicht bij huis. Kinderen mogen daarnaast niet anders behandeld worden om iets wat bij hen hoort en ook niet om wie hun ouders zijn en wat zij doen, zeggen of denken. Het verdrag zegt dus dat alle kinderen op dezelfde manier moeten worden behandeld.
- Het belang van kinderen moet vooropstaan bij alle maatregelen die kinderen aangaan ([artikel 3](#)). Om professionals en ouders te helpen om het beste besluit voor het kind te nemen, hebben we een stappenplan ontwikkeld. Dat heet [Het beste besluit](#) en is gemaakt volgens de richtlijnen van het VN-Kinderrechtencomité.
- Ouders zijn verantwoordelijk voor de zorg voor hun kind en hun opvoeding. In plaats van ouders kunnen dat ook anderen zijn die volgens de wet verantwoordelijk zijn voor het kind. Daarbij houden ze rekening met de ontwikkeling van het kind. De overheid moet dat respecteren en hen hierbij ondersteunen ([artikel 5](#) en [artikel 18](#)). Daarom moet er jeugdhulp zijn voor kinderen die dat nodig hebben.
- Kinderen en ouders mogen niet van elkaar worden gescheiden ([artikel 9](#)). Maar dat mag wel als dat in het belang van het kind is. Ziet de overheid dat het thuis helemaal niet goed gaat met een kind? Dan kan ze beslissen dat het kind ergens anders moet wonen waar hij of zij de zorg krijgt die bij hem of haar past. Maar alleen als het niet anders kan. Er zijn ook regels voor wat er gebeurt als ouders en kinderen van elkaar worden gescheiden. Daar moet iedereen zich aan houden. Kinderen en ouders moeten in dat geval hun mening kunnen geven. Worden ouders en kinderen van elkaar gescheiden? Dan hebben ze recht op regelmatig persoonlijk contact. Maar niet als dat contact niet in het belang van het kind is.
- De overheid moet kinderen beschermen tegen alle vormen van geweld, mishandeling en verwaarlozing ([artikel 19](#)). Is er thuis sprake van geweld, mishandeling of verwaarlozing? Dan kan de overheid een kind uit huis plaatsen. Maar dat mag alleen als het niet anders kan, zoals in artikel 9 staat. En ook in de jeugdhulp heeft elk kind recht op bescherming tegen geweld, mishandeling en verwaarlozing.
- Voor kinderen die niet of tijdelijk niet in hun eigen gezin kunnen opgroeien, moet de overheid zorgen voor opvang, bijvoorbeeld een pleeggezin, gezinshuis of jeugdhulpinstelling ([artikel 20](#)). Daar hebben kinderen recht op bijzondere bescherming.
- Is een kind uit huis geplaatst? Dan moet regelmatig worden bekeken of dat nog steeds de beste oplossing is ([artikel 25](#)).
- De overheid moet ervoor zorgen dat ieder kind toegang heeft tot onderwijs van goede kwaliteit. Het onderwijs moet aansluiten bij wat het kind nodig heeft ([artikel 28](#) en [artikel 29](#)).
- Sommige kinderen die jeugdhulp krijgen, wonen op een plaats waar de deuren op slot gaan. Dat heet gesloten jeugdhulp. Dit betekent dat ze niet meer de vrijheid hebben om zomaar naar buiten te gaan. Daarnaast gelden in de gesloten jeugdhulp bijzondere regels. Een plaatsing in gesloten jeugdhulp mag alleen als het echt niet anders kan, en zo kort mogelijk ([artikel 37](#)).

Ook deze andere artikelen zijn belangrijk voor kinderen en jongeren die jeugdhulp krijgen:

- Ieder kind heeft het recht om te leven en zich te ontwikkelen ([artikel 6](#)). Als het voor zijn of haar ontwikkeling nodig is, moet een kind daarom jeugdhulp krijgen.
- Ieder kind heeft het recht om te vertellen wat het vindt van zaken die hem of haar aangaan. Die mening moet serieus genomen worden ([artikel 12](#)). Dus als een kind vindt dat de jeugdhulp niet goed bij hem of haar past, dan moeten professionals daarnaar luisteren.
- Ieder kind heeft recht op de best mogelijke gezondheid en gezondheidszorg ([artikel 24](#)).

Bijlage 2: bronnenlijst

Dit position paper is gebaseerd op de volgende publicaties van de Kinderombudsman.

- Brief aan de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport, mw. Sterk. Inbreng voor debat (28 mei 2026): [brief-aan-ministerie-vws-inbreng-kom-kamerdebat-over-aanpak-kindermishandeling.pdf](#)
- Brief aan de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport, mw. Sterk. Reactie op het wetsvoorstel Reikwijdte Jeugdwet (10 april 2026): [reactie-consultatie-wetsvoorstel-reikwijdte-jeugdwet.pdf](#)
- Rapport 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet' (12 februari 2026): ['Je bent maar een kind, je durft gewoon niet'](#)
- Rapport 'Niemand hielp mij' (20 november 2025): [Niemand hielp mij - opgroeien in onveiligheid: wat kinderen met ruzie en geweld thuis ons vertellen.](#)
- Brief aan de staatssecretaris voor Jeugd, Preventie en Sport en de staatssecretaris voor Rechtsbescherming. Inbreng voor debat (13 juni 2025): [KOM00702025 Brief Kinderombudsman Commissiedebat Jeugdbescherming en Jeugdbeleid 19 juni 2025.pdf](#)
- Brief aan vaste Kamercommissie VWS (7 november 2024): [Brief Kinderombudsman WGO jeugd.pdf](#)
- Rapport 'Participatie aan de zijlijn' (6 november 2024): [Rapport Participatie vanaf de zijlijn](#)
- Brief aan de staatssecretaris van VWS, dhr. V. Karreman. Reactie op Ontwerpbesluit Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg (17 september 2024): [20240917 Webversie Reactie Kinderombudsman op Ontwerpbesluit Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg .pdf](#)
- Brief aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (12 april 2024): [Te veel kinderen krijgen geen onderwijs, zorgen om blijvende problematiek van thuiszitters | Kinderombudsman](#)
- Brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer. Inbreng voor het debat over de gesloten jeugdzorg (27 maart 2024): [Brief KOM inbreng debat gesloten Jeugdzorg.pdf](#)
- Brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer. Inbreng voor het debat over de Hervormingsagenda voor de jeugdzorg (26 juni 2023): [2023.06.26 Brief hervormingsagenda 27 juni 2023_def.pdf](#)
- Brief aan de vaste Kamercommissie VWS. Inbreng voor het Jeugddebate (18 april 2023): [20230418 Brief Kinderombudsman tbv jeugddebate dd 20 april 2023 webversie.pdf](#)
- Brief aan de vaste Kamercommissie VWS. Inbreng voor debat over de Wet rechtspositie gesloten jeugdhulp (18 januari 2023): [Kinderombudsman reageert op Wet rechtspositie gesloten jeugdhulp | Kinderombudsman](#)
- Rapport 'Politie, RvdK, VTK en DJGB leren onvoldoende van onrechtmatige uithuisplaatsing' (20 december 2022): [Rapport Politie, RvdK, VTK en DJGB leren onvoldoende van onrechtmatige uithuisplaatsing.pdf](#)
- Brief aan vaste Kamercommissies VWS en J&V. Inbreng voor twee jeugddebatten (21 november 2022): [brief debatten jeugdzorg.pdf](#)
- Brief aan vaste Kamercommissies J&V en VWS met inbreng voor plenair debat Systeem van de jeugdbeschermingsketen (14 september 2022): [Brief aan Kamer voor debat jeugdbeschermingsketen.pdf](#)
- Rapport 'Falende samenwerking tussen JBRR, RvdK en politie bij uithuisplaatsing' (14 april 2022): [Falende samenwerking tussen JBRR, RvdK en politie bij uithuisplaatsing | Kinderombudsman](#)
- Vervolgrapportage complexe jeugdzorg 'Samen verder' (2 maart 2022): [2022-01-03-Samen-verder-vervolgrapportage-def.pdf](#)
- Rapport 'Op de drempel van 18 jaar: alleen verder' (27 december 2021): [20210163 Op de drempel van 18 jaar- alleen verder.pdf](#)
- Een gespreksnotitie voor het rondetafelgesprek van woensdag 27 oktober 2021 met de vaste Kamercommissie J&V (26 oktober 2021): [Gespreksnotitie rondetafelgesprek over jeugdbescherming.pdf](#)

- Rapport 'Wie geeft mij(n) zak- en kleedgeld' (24 juni 2021): [Wie geeft mijn zak en kleedgeld?](#)
- Nieuwsbericht Coalitie van vijf partijen wil doorbraak bij complexe jeugdproblematiek (20 april 2021): [Coalitie van vijf partijen wil doorbraak bij complexe jeugdproblematiek | Nationale ombudsman](#)
- Brief aan de minister voor Rechtsbescherming en de staatssecretaris voor VWS. Advies op het Wetsvoorstel rechtspositie gesloten jeugdinstellingen (2 oktober 2020): [Advies Wetsvoorstel rechtspositie gesloten jeugdinstelling.pdf](#)
- Rapport 'Belangen van Kinderen voorop? Onderzoek naar de besluitvormingsprocessen rond de sluiting van De Hoenderloo Groep' (19 juni 2020): [Rapport Belangen van kinderen voorop](#)
- Brief aan de vaste Kamercommissie VWS. Standpunt ten behoeve van het rondetafelgesprek over het rapport Onvoldoende beschermd van de Commissie Onderzoek naar Geweld in de Jeugdzorg (11 november 2019): [20191107-Standpunt-Kinderombudsman-commissie-De-Winter.pdf](#)
- Position paper 'De evaluatie van de Jeugdwet'. Opgesteld op verzoek van de Tweede Kamer (19 april 2018): [Positionpaperevaluatiejeugdwet.pdf](#)
- Handreiking: Randvoorwaarden voor de veiligheid van jeugdigen in de toegang tot jeugdhulp (29 maart 2016): [Handreiking: Randvoorwaarden voor de veiligheid van jeugdigen in de toegang tot jeugdhulp | Kinderombudsman](#)
- Rapport 'De zorg waar ze recht op hebben' (18 maart 2016): [De zorg waar ze recht op hebben | Kinderombudsman](#)
- Rapport 'Neem mijn klacht serieus' (12 februari 2016): [Neem mijn klacht serieus | Kinderombudsman](#)